

Seutustrategian toteutusohjelma 2023-2026

Arvio toteutumisesta kevät 2026

	Strategiset toimenpiteet	Toteutusvastuut/roolit	Toteutuminen
ASUMINEN JA ASUIN-YMPÄRISTÖ	<ol style="list-style-type: none"> Nostamme asuntotuotannon laadun ja monimuotoisuuden seudulliseksi kilpailu- ja vetovoimatekijäksi. Edistämme asumisviihtyisyyttä ja turvallisuutta. Tutkimme kylien roolia maaseudun elinvoiman kehittämisessä. Ehkäisemme asuinalueiden eriytymistä. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntayhtymä käynnistää seudullisen asumisen laatutyön/ohjelman ja suunnittelee naapurustobarometrin. Jäsenkunnat huolehtivat kylien kehittämisestä sekä eriytymistä ehkäisevästä tonttipolitiikasta. 	<p>Kuntayhtymä:</p> <p>Asuntopoliittisen ohjelman tavoitteita on seurattu osana MAL-seurantaa.</p> <p>Asumisen laatuohjelman valmistelu on käynnissä.</p> <p>Asukastyytyväisyyttä on mitattu seudullisissa asukaskyselyissä ja Väestö 2040 hankkeen yhteydessä.</p> <p>Segregaatiota ilmentävä hyvinvointi-indeksi on päivitetty ja tiedot analysoitu.</p> <p>Koulusegregaatio -hankkeessa tuotettiin Opinpolku-tietoikkuna.</p> <p>Jäsenkunnat:</p>
LIKKUMINEN JA LUMO-VOIMA	<ol style="list-style-type: none"> Edistämme lähijunaliikenteen kehitystä ja teemme päätöksiä raitotien laajentamisesta. Parannamme pyöräliikenteen ympärivuotisia olosuhteita ja pyöräväylien tasoa sekä selvitämme baanojen sijoittamisen mahdollisuudet. Muodostamme kokonaiskuvan liikennejärjestelmän tulevaisuudesta ja kehittämistarpeista. Laadimme sinivihherstrategian seudun helmien tunnistamiseksi ja kehittämiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntayhtymä koordinoi lähijunaliikenteen tiekartan toimeenpanoa ja jäsenkunnat huolehtivat seuturaitotien suunnittelusta. Kuntayhtymä koordinoi kehitystoimia ja seuraa pyöräilyn kehitystä. Jäsenkunnat huolehtivat infrasta. Kuntayhtymä koordinoi seudun strategista liikennejärjestelmäsuunnittelua. Jäsenkunnat ja Ely toimeenpaneavat. Kuntayhtymä käynnistää sinivihherstrategiatyön. 	<p>Kuntayhtymä:</p> <p>Tietopohja ja päätösvaihtoehdot 2030-luvun junaliikenteen hankintaan laadittu ja raideryhmä perustettu.</p> <p>Seisakkeiden ja asemanseutujen suunnittelutyö käynnissä MAL-sopimuksen mukaisesti.</p> <p>Pyöräliikenteen seudullinen suunnitelman toimeenpanoa on edistetty pyöräliikenteen työryhmässä tuloksena mm. pyöräilyagenttitoiminnan sekä kaupunkipyörätoiminnan laajeneminen seudulla.</p> <p>Liikennejärjestelmätyön koordinoitu em. lisäksi pysäköintiperiaatteiden päivityksessä, SUMP-suunnitelman ja logistiikkasuunnitelman käynnistämällä. Lisäksi vaikutettu aktiivisesti kansallisiin suunnitelmiin.</p> <p>Sini-vihherstrategiatyö käynnistetty</p> <p>Jäsenkunnat:</p> <p>Uutta pyöräilyinfraa on rakennettu ...</p>

	Strategiset toimenpiteet	Toteutusvastuut/roolit	Toteutuminen
PALVELUT JA HYVINVOINTI	<ol style="list-style-type: none"> Päivitämme seudulliset palveluverkkoperiaatteet. Aktivoimme asukkaiden arkiliikkumista ja lisäämme liikenteen myönteisiä terveysvaikutuksia. Kehitämme yhdessä hyvinvointijohtamista kunnissa. Lisäämme seudullisia digitaalisia palvelupolkuja. Päivitämme seudullisen tietohallintostrategian sisällyttäen valmisteluun näkökulmana toimintatapojen uudistamisen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntayhtymä koordinoi palveluverkkoperiaatteiden päivitystä. Kuntayhtymä laatii Seutuliike-toimenpideohjelman ja kunnat huolehtivat toteutuksesta. Kuntayhtymä ja kunnat huolehtivat yhdessä kestävästä ja turvallisen liikkumisen suunnitelman laadinnasta ja toimeenpanosta. Jäsenkunnat kehittävät ja hyödyntävät seudullista hyvinvointijohtamisen mallia. Jäsenkunnat panostavat digitaalisiin palveluihin ja seudullinen tietohallintoryhmä koordinoi strategiatyötä. 	<p>Kuntayhtymä: Palveluverkkoperiaatteet päivitetty Rakennesuunnitelmaan 2040 + Seutuliike-ohjelman toimenpiteet toteutuksessa lukiokoulutuksessa.</p> <p>Jäsenkunnat: Tietohallintostrategia laadittu ja hyväksytty jäsenkunnissa Kuntien hyvinvointijohtamisen koordinoitiin perustettu seudullinen työryhmä Kunnat ovat ottaneet käyttöön varhaiskasvatuksessa yhteisen eVaka-järjestelmän</p>
ASUKAS-KOKEMUS JA OSALLISUUS	<ol style="list-style-type: none"> Tarjoamme asukkaille helpot ja kiinnostavat osallistumisen tavat ja aktivoimme osallistumisen kulttuuria. Vakiinnutamme seudulliset asukaskyselyt ja digitaalisen seutupaneelin. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnat huolehtivat asukkaiden osallistamisen omiin tarpeisiinsa. Kuntayhtymä kehittää seudullisia osallistumismuotoja. 	<p>Kuntayhtymä: Seutupaneelin jäsenet n. 2000 asukasta, seudulliset asukaskyselyt, erätaukokeskustelut sekä nuorisovaltuustojen yhteistyöryhmä toimivat.</p> <p>Kunnat: Kuntakohtaisia osallistamistapoja useita.</p>

Fiksu kasvu, strategiset toimenpiteet 1/2

	Strategiset toimenpiteet	Toteutusvastuut/roolit	Toteutuminen
KESTÄVÄ JA KUNTA-RAJATON KASVU	<ol style="list-style-type: none"> Päivitämme rakennesuunnitelman 2040 ja valmistaudumme uuteen MAL-sopimuskauteen (2024-2029). Luomme kasvun edellytykset noin 4000 uudelle asukkaalle/v. Toimeenpanemme hiilineutraalisuus-tiekarttoja ja osallistumme alueellisen kiertotaloussopimuksen valmisteluun. Tunnistamme energiankäytön ja -tuotannon tilan ja kehittämistarpeet kaupunkisedulla (energiatase). 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntayhtymä huolehtii RaSun päivitysprosessista ja valmistautumisesta MAL-neuvotteluihin. Jäsenkunnat vastaavat tiekarttojen toimeenpanosta. Kuntayhtymä seuraa seudullisen hiilineutraalisuustavoitteen 2030 edistymistä. Kuntayhtymä osallistuu kiertotaloussopimuksen valmisteluun ja kokoaa tilannekuvaa energiasta. 	<p>Kuntayhtymä:</p> <p>Rakennesuunnitelma 2040 päivitetty.</p> <p>MaL-sopimusneuvotteluihin muodostettu tavoitteet, neuvotteluryhmä.</p> <p>Hiilineutraaliustavoitetta seurattu osana kestävän siirtymän tilannekuvaa</p> <p>Energian tilannekuva tehty yhteistyössä Business Tampereen kanssa</p> <p>Jäsenkunnat:</p> <p>Kunnat toimeenpaneavat hiilineutraalisuustiekarttoja ja osa osallistuu kiertotaloussopimukseen</p>
ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN	<p>Panostamme seudullisen elinkeinostrategian painopisteisiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kestävän kehityksen data-alusta ja kokeiluympäristö Korkean hiilikädenjäljen teollisuuden paras toimintaympäristö Elämysteollisuuden ja aineettoman arvonluonnin kansainvälinen kasvu Data- ja tekoälypohjaiset elinkeino- ja työvoimapaalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Business Tampere huolehtii elinkeinostrategian edistämisestä. Jäsenkunnat huolehtivat työvoimapaalvelujen uudistamisesta. 	<p>BT:</p> <p>Uusi seudullinen elinkeinostrategia valmisteltu</p> <p>Jäsenkunnat:</p> <p>Jäsenkunnat ovat perustaneet Tampereen seudun työllisyysalueen.</p>

Fiksu kasvu, strategiset toimenpiteet 2/2

	Strategiset toimenpiteet	Toteutusvastuut/roolit	Toteutuminen
TYÖVOIMA JA OSAAMINEN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kehitämme monipaikkaisuuteen/etätöihin Suomen parhaat olosuhteet. 2. Lisäämme toisen asteen koulutuksen ja työelämän win-win-yhteistyötä. 3. Kampanjoimme osaajien houkuttelemiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntayhtymä tuottaa pendelöintitietoa ja huomioi osana asumisen laatu-/ohjelmatyötä. • Jäsenkunnat ohjaavat Tredua, kuntayhtymä edistää lukiokoulutuksen seudullisen tiekartan toteutumista. • BT ja jäsenkunnat huolehtivat kv-markkinoinnista ja osaajien houkuttelusta.	<p>Kuntayhtymä:</p> <p>Pendelöintikatsaus tehty</p> <p>Lukiokoulutuksen seudullinen koordinaatio käynnistynyt</p> <p>Jäsenkunnat:</p> <p>Tredun ohjaus seudullisen lautakunnan kautta</p>
YRITYSTEN HOUKUTTELU	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vahvistamme suuronttitarjontaa uudistuvan ja palaavan teollisuuden tarpeisiin. 2. Kokoamme elinkeinoille seudullisen tonttivarannon. 3. Vahvistamme elinkeinon ekosysteemejä maankäytön ja logistiikan keinoin.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntayhtymä huomioi suuronttitarpeet rakennesuunnitelman päivityksessä. • Jäsenkunnat ja Business Tampere toteuttavat seudullisen tonttirekisterin. • Kuntayhtymä ja BT laativat seudulliset suositusvyöhykkeet elinkeinon sijoittumiseen.	<p>Kuntayhtymä:</p> <p>Seudullisesti merkittävät uudet työpaikka-alueet tunnistettu rakennesuunnitelmassa.</p> <p>BT:</p> <p>Potentiaaliset toimialat tunnistettu BT:n suurten investointien selvitys/suunnitelmassa</p> <p>Jäsenkunnat:</p>

Maailmalle auki, strategiset toimenpiteet

	Strategiset toimenpiteet	Toteutusvastuut/Roolit	Toteutuminen
KV-ASEMOINTI	<ol style="list-style-type: none"> Kokoamme kansainvälistymisen tilannekuvan ja tavoitteet. Edistämme kansainvälisen tason nopeaa raideyhteyttä Tre-Hki välille ja panostamme kv-lentoliikenneyhteyksiin. Hakeudumme kehittämiskumppaniksi 1-2 eurooppalaiseen metropoliin tai verkostoidumme EU-hankkeiden kautta. Edistämme kansainvälistä tapahtuma- ja luontomatkailua. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntayhtymä huolehtii seudullisesta tilannekuvasta ja tavoitteiden valmistelusta. Kuntayhtymä huolehtii seudullisesta edunvalvontatyöstä mm. valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman yhteydessä. Jäsenkunnat rahoittavat ja ohjaavat saavutettavuusohjelmaa. BT toimeenpanee. Kuntayhtymä tavoittelee 1. seudullista EU-hankkeita. Jäsenkuntien Visit-organisaatiot huolehtivat matkailusta. 	<p>Kuntayhtymä: Kv-tilannekuva tehty ja seudullisia kv-tavoitteita valmisteltu Edunvalvontatyö painottunut Ij-suunnitelman sisältöön ja pääradan kehittämiseen. Kartoitus vaihtoehtoisista kv-kumppaneista tehty. Ensimmäinen EU-hankehakemus tehty</p> <p>Jäsenkunnat: Saavutettavuusohjelma käynnissä vuoden 202x loppuun BT:n toimeenpanemana</p>
ARJEN KANSAINVÄLISYYS	<ol style="list-style-type: none"> Rakennamme englanninkielisen kasvatus- ja koulutuspolun varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Huomioimme monikulttuurisuuden kaupunki- ja asuinympäristöjen suunnittelussa. 	<ul style="list-style-type: none"> Jäsenkunnat huolehtivat englanninkielisen koulutuksen tarjonnasta yhteisvastuullisesti. Kuntayhtymä huomioi kansainvälistymisen asumisen laatutyössä/ohjelmassa. 	<p>Kuntayhtymä: Seudullisen englanninkielisen opinpolkutyön valmistelu on käynnissä</p> <p>Jäsenkunnat: Tampere on käynnistänyt englanninkielinen lukiokoulutuksen</p>
MAAHANMUUTTO	<ol style="list-style-type: none"> Panostamme kv-rekrytointiohjelmiin ja rekrytointipalveluihin. Kehitämme kv-opiskelu- ja koulutusohjelmia saamiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Jäsenkunnat huolehtivat rekrytointitoimista ja Tampere International Housen toiminnasta. Korkeakoulu yhteisö ja ammatillisen koulutuksen toimijat huolehtivat kv-koulutusohjelmien tarjonnasta. Kunnat tarjoavat kv-opiskelijoille harjoittelumahdollisuuksia. 	<p>Kuntayhtymä: IHTRegion mallin valmistelu ja pilotointi alkaa 5/2026 yhdessä IHT Tampereen kanssa</p> <p>Jäsenkunnat: Kv-opiskeilijoiden määrä kehittynyt ...Kv-opiskelijoilla haasteita löytää harjoittelupaikkoja ilman suomen kieltä</p>

Seutustrategian toteutus ja seuranta

Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät seutustrategian seutuyhteistyön tahtotilaksi ja suuntaviivaksi.

Seutuhallitus hyväksyy strategialle toteutussuunnitelman, joka kuvaa miten yhteisiä tavoitteita viedään käytäntöön ja kuntien väliseen yhteistyöhön.

Seudulliset asiantuntijatyöryhmät valmistelevat toteutussuunnitelman neljän vuoden ajaksi. Se hyväksytään myös kunnanhallituksissa.

Keskeiset toimijat seutustrategian toimeenpanossa ovat **Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän (TKS)** lisäksi **Business Tampere Oy (BT)** sekä **jäsenkunnat**. TKS toimeenpanee strategiaa vuotuisen budjettiprosessin kautta. BT päivittää seutustrategian pohjalta tarkemmat seudulliset elinkeinotavoitteet (elinkeinostrategia). Kunnat vastaavat linjausten ja toimenpiteiden sisällyttämisestä omiin suunnitelmiinsa ja käytännön toteutukseen.

Seutuhallitus seuraa kaupunkiseudun ja seutuyhteistyön kehitystä vuosittain mm. MAL-raportoinnin, seututietokatsausten sekä kuntayhtymän tilinpäätöksen ja vuosikatsauksen yhteydessä. Seutustrategia arvioidaan valtuustokauden päätteeksi.

TKS vastaa strategian arvioinnin valmistelusta.

